



การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี  
WELFARE MANAGEMENT FOR THE AGED OF LOCAL ADMINISTRATIVE  
ORGANIZATION IN PATTANI PROVINCE

เต็มดวง วงศา\*<sup>1</sup>

<sup>1</sup>นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี

\*ผู้รับผิดชอบบทความ : temduangwongsa37@gmail.com

Temduang Wongsa\*<sup>1</sup>

<sup>1</sup>Student-Doctor of Public Administration, Pathumthani University

\*Corresponding author: temduangwongsa37@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ และ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้ได้สร้างขึ้นโดยประยุกต์แนวคิด กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2564) โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประชากรเป้าหมาย คือ ผู้สูงอายุภายในพื้นที่จำนวน 18,963 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สูงอายุภายในพื้นที่จำนวน 392 คน หาได้จากการใช้สูตรกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวม ประกอบด้วย ด้านสภาวะของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย ด้านการประกันสังคม และด้านการ

---

Received : 18 August 2021

Revised : 9 December 2021

Accepted : 23 December 2021

Online publication date : 29 December 2021



ช่วยเหลือสาธารณะ มีสัมประสิทธิ์ถดถอย .75, .62, .51 และ .52 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R2) เท่ากับ .78 สามารถทำนายผลได้ร้อยละ 78

สรุปผลวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ พบว่า ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการออกบัตรประจำตัวให้กับผู้สูงอายุเพื่อรักษาในโรงพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ด้านรายได้ มีการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ด้านที่อยู่อาศัย มีการจัดบริการครอบครัวอุปการะ เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวหรือไร้ที่พึ่ง ด้านนันทนาการ มีการจัดตั้งศูนย์กลางข่าวสาร และพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง มีการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน มีการจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน บริการเยี่ยมบ้าน ระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

**คำสำคัญ :** การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี

## Abstract

The research on Welfare Management for The Aged of Local Administrative Organization in Pattani Province aimed to 1) studying the level of social welfare services for the elderly and 2) to study the factors affecting the provision of social welfare services for the elderly of local government organizations in Pattani Province, using a mixed research method. The quantitative research method was collected by questionnaires. The target population consist of 18,963 peoples. The sample consisted of 392 elderlies in the area. The statistics used consisted of mean, standard deviation, and multiple regression analysis, the qualitative research method was interviewed the key informants consisted of mayors and district administrators, a total of 15 informants.

The research found that 1) The provision of social welfare services for the elderly of local administrative organizations in Pattani Province in 6 aspects overall was at a high level. 2) factors of Elderly Social Welfare Services affecting the Elderly Social Welfare Services of the Organization, the overall local administration consisted of the health of the elderly, safety in residence social security and public assistance, the regression coefficient was .75, .62, .51 and .52, respectively,



and the prediction coefficient (R2) of .78 was able to predict 78 percent of the outcome.

The results of interview analysis revealed that health and medical treatment an identification card was issued to the elderly to receive hospitalization without income expenses, and to promote the establishment of a community elderly welfare fund. A foster family service was provided as a service provided to single or homeless elderly people. For Recreation, there was a center for news and socializing for the elderly, social security, family, caregivers and protection, there was facilitation and safety for the elderly. In terms of building services and supporting networks, there was a day care center for the elderly and home service community care system for the elderly.

**Keywords:** Social Welfare Service for the Elderly / The Local Administrative Organization

## บทนำ

ผู้สูงอายุถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างยิ่งของสังคมและประเทศชาติ เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่นับถือผู้สูงอายุในฐานะผู้มีประสบการณ์มาก่อน และเป็นผู้สั่งสมภูมิปัญญาของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เพื่อสืบทอดถึงบุคคลรุ่นหลัง โดยสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญคือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชาชนลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) แล้วตั้งแต่ปี 2548 เพราะตอนนั้น ประเทศไทยมีประชากรตั้งแต่มีประชากรตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 10.4 % และยังคงคาดการณ์ว่าในอีก 20 ปีข้างหน้าสังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ผู้สูงอายุมักถูกมองว่าเป็นทรัพยากรที่เสื่อมสภาพแล้ว ซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้สูงอายุคือแหล่งสะสมความรู้และประสบการณ์ของคนรุ่นลูกหลานที่มีศักยภาพสามารถช่วยเหลือพัฒนาสังคมและประเทศชาติอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้สูงอายุควรได้รับการฟื้นฟูด้วยเหตุผลอย่างน้อย 3 ประการคือ ในฐานะกลุ่มที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นคลังปัญญาของกลุ่มชน และเป็นเรื่องของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้สูงอายุของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี นำมาซึ่งสุขทั้งกายและใจและ



จะเกิดขึ้นเมื่อคนกลุ่มนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง (จิราภวัฒน์ จาคูพันธ์, 2551)

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการของผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการ 2 ประเภท คือ ความต้องการพื้นฐานและความต้องการขั้นสูงสุด เช่น ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุตรหลาน มีรายได้พอใช้ มีบริการสุขภาพที่รัฐจัดให้ มีบ้านพักอาศัย นอกจากนี้ยังมีความต้องการด้านสุขภาพ เช่น ได้รับความรู้คำแนะนำจากแพทย์พยาบาลและต้องการตรวจสุขภาพประจำปี มีความต้องการด้านสังคม ต้องการให้ชุมชนมีหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ต้องการสถานที่พักผ่อนออกกำลังกาย มีความต้องการด้านจิตใจ เช่น ต้องการความเคารพยกย่องจากครอบครัวและสังคม และต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังมีความต้องการด้านการเงินและการงาน เช่น ต้องการเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจน ต้องการการเกื้อหนุนจากลูกหลาน ต้องการให้รัฐจัดหางานให้จึงส่งผลให้สังคมผู้สูงอายุมีการปรับตัวอย่างรวดเร็วของสังคมไทย ย่อมส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไม่น้อย ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการเตรียมมาตรการออกมารองรับอย่างทันทั่วถึง พร้อมทั้งจะก้าวกั้นสถานการณ์ของผู้สูงอายุและปรับกระบวนการทัศนคติเดิม การขับเคลื่อนมาตรการ กลไกและยุทธศาสตร์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการบริการจัดสวัสดิการสังคมอย่างมีส่วนร่วมมาสู่การพึ่งพาตนเองอย่างมีส่วนร่วมต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มพัฒนา การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนา การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา (ชมพูนุท พรหมภักดี, 2556)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16(10) (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ข้อ (1) สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเอง พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 ที่กำหนดแนวนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเป็นสำคัญ



โดยเฉพาะการกำหนดให้มีการสร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชนมากขึ้น ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการส่งเสริมและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการและการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุเป็นมาตรฐานเดียวกัน

จังหวัดปัตตานี มี 12 อำเภอ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประเภทและจำนวน ดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง 2) เทศบาล 17 แห่ง เทศบาลขนาดใหญ่ 2 แห่ง (เทศบาลเมืองปัตตานี และเทศบาลเมืองตะลุบัน) เทศบาลขนาดกลาง 8 แห่ง เทศบาลขนาดเล็ก 7 แห่ง 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 96 แห่ง ขนาดใหญ่ 1 แห่ง (อบต.บานา) ขนาดกลาง 87 แห่ง ขนาดเล็ก 8 แห่ง รวมมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมจำนวนทั้งหมด 114 แห่ง มีผู้สูงอายุ รวมทั้งหมดจำนวน 18,963 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี, 2564)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี โดยนำแนวคิดของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, (2550) สถานภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 7 ด้าน 1) สุขภาวะของผู้สูงอายุ (กาย จิต เศรษฐกิจ สังคมและปัญญา) 2) ความปลอดภัยในที่พักอาศัย 3) การเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ 4) ความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการ 5) การประกันสังคม 6) การช่วยเหลือสาธารณะ 7) การบริการสังคม และนำแนวคิดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, (2548) การจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านรายได้ 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง 6) ด้านการสร้างบริการและเครือข่าย การเกื้อหนุน จะเป็นการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาสังคมและจัดระบบสวัสดิการสังคมเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี



2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี

### สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลต่อระดับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
2. ปัจจัยด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
3. ปัจจัยด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
4. ปัจจัยด้านการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
5. ปัจจัยด้านความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการ ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
6. ปัจจัยด้านการประกันสังคม ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
7. ปัจจัยด้านการช่วยเหลือสาธารณะ ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
8. ปัจจัยด้านการบริการสังคม ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี

### ขอบเขตการวิจัย

#### ด้านเนื้อหา

ข้อมูลผู้สูงอายุในผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา ท่านมีรายได้เพียงพอหรือไม่ ลักษณะของครอบครัวในปัจจุบันที่ท่านอาศัยอยู่ การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ การมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ สถานภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 2) สุขภาวะของผู้สูงอายุ (กาย จิต เศรษฐกิจ สังคมและปัญญา) 3) ความปลอดภัยในที่พักอาศัย 4) การเข้าถึงสิทธิต่างๆของผู้สูงอายุ 5) ความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการ 6) การประกันสังคม 7) การช่วยเหลือสาธารณะ 8) การบริการสังคม และ การจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วน



ท้องถิ่น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านรายได้ 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง 6) ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

### ด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ คือ ผู้สูงอายุภายในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปัตตานี ทั้งสิ้น จำนวน 18,963 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุภายในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี จำนวน 392 คน และการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาล (เมือง/ตำบล) และ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 15 คน (โดยเลือกแบบเจาะจง) คือ 1) นายกเทศมนตรีเทศบาล (เมือง/ตำบล) จำนวน 5 คน 2) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน

### ด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึงเดือน กรกฎาคม 2563

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุภายในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปัตตานี ทั้งสิ้น จำนวน 18,963 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุภายในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี จำนวน 392 คน หาได้จากการใช้สูตรกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane, 1973: 725)

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการวิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา ท่านมีรายได้เพียงพอหรือไม่ ลักษณะของครอบครัวในปัจจุบันที่ท่านอาศัยอยู่ การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ การมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ



ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 7 ด้าน คือ 1) สุขภาวะของผู้สูงอายุ (กาย จิต เศรษฐกิจ สังคม และปัญญา) 2) ความปลอดภัยในที่พำนักอาศัย 3) การเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ 4) ความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการ 5) การประกันสังคม 6) การช่วยเหลือสาธารณะ และ 7) การบริการสังคม แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบ Rating Scale การประเมินค่าด้วยการตรวจสอบรายการ (Check List) 5 ระดับ รวมทั้งหมด 33 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี 6 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านรายได้ 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง 6) ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 5 ระดับ รวมทั้งหมด 28 ข้อ

### การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร แนวความคิดที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยศึกษาจากเอกสาร วารสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. พิจารณาลักษณะคำถามที่ใช้ถาม จะคำนึงถึงลักษณะของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และร่างแบบสอบถามโดยให้ข้อคำถามอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดแล้วตรวจดูว่าจะได้คำตอบที่สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล สุขภาวะของผู้สูงอายุ สถานภาพการจัดสวัสดิการสังคม 8 ด้าน จำนวน 33 ข้อ และเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุท้องถิ่น 6 ด้าน จำนวน 28 ข้อ รวมเป็นจำนวน 51 ข้อ
3. ภายหลังจากร่างแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของ ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวความคิดการวิจัย นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและพิจารณาให้ความเห็นในด้านความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ ซึ่งผลการตรวจสอบข้อคำถามตรงกับจุดประสงค์ในการศึกษาผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ .80

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา ท่านมีรายได้เพียงพอหรือไม่ ลักษณะของครอบครัว



ในปัจจุบันที่ท่านอาศัยอยู่ การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ การมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยสุขภาวะของผู้สูงอายุ สถานภาพการจัดสวัสดิการสังคม โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย 5 ระดับ และแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานีโดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของ Pearson's Correlation การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่เข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงการแปรผลค่าเฉลี่ยของข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามแบบของ เบสท์ (สุวิมล ตรีภานันท์, 2543 : 120 ; อ้างอิงจาก Best, J.W. 1981)

#### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์สถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
2. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean :  $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)
3. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

#### การวิจัยเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้



1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี เพื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ไข แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปใช้ในการจัดเก็บข้อมูล
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์ โดยรวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 15 คน ซึ่งจำแนกเป็น 1) นายกเทศมนตรีเทศบาล (เมือง/ตำบล) จำนวน 5 คน 2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ การทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มเป้าหมายในการให้สัมภาษณ์ เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูล ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลด้วยตนเองโดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
4. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำมาถอดเทป และผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียด จับประเด็นใจความหลัก จัดกลุ่มข้อมูลแต่ละประเด็น พิจารณาเชื่อมโยงความเหมือนและความแตกต่าง แล้วจึงนำเสนอข้อค้นพบทั้งหมดในรูปแบบความเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. ผู้วิจัยนำข้อมูลมาเขียนรายงานสรุปผล

### สรุปผลการวิจัย

1. การจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก ด้านรายได้ อยู่ในระดับมาก ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับ มาก ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง อยู่ในระดับมาก และ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี 7 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อยพบว่า ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย อยู่ในระดับมาก ด้านการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ด้านความต้องการของผู้สูงอายุ



ในการ อยู่ในระดับมาก ด้านการประกันสังคม อยู่ในระดับมาก ด้านการช่วยเหลือสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ด้านการบริการสังคม อยู่ในระดับมาก

### 3. สรุปผลวิเคราะห์คำสัมภาษณ์

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการออกบัตรประจำตัวให้กับผู้สูงอายุเพื่อรักษาฟรีในโรงพยาบาล ผู้สูงอายุ มีสิทธิรับการตรวจรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลแห่งนั้น โดยไม่เสียค่ารักษาพยาบาล และจัดโครงการฝึกอบรมให้ผู้ที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ ในครัวเรือน บริการตรวจสุขภาพประจำปี บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บเป็นรายบุคคล

ด้านรายได้ มีการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ ในชุมชน การช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน และมีช่วยค่าใช้จ่าย ค่าบริการด้าน ทันตกรรม การให้ทุน ประกอบอาชีพที่เหมาะสม

ด้านที่อยู่อาศัย มีการจัดบ้านพักคนชราที่ต้องเสียค่าบริการส่วนหนึ่ง บริการครอบครัวอุปการะเป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวหรือไร้ที่พึ่งการจัดที่พักอาศัย

ด้านนันทนาการ มีการจัดตั้งศูนย์กลางข่าวสาร แหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ และจัดให้ผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัวมีสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา พักผ่อนหย่อนใจ

ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง มีการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงกับ ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น

ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน จัดศูนย์เเนกประสงค์ผู้สูงอายุ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน บริการเยี่ยมบ้าน ระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่าง ๆ เช่น การจ่ายของทำความสะอาดบ้าน ประกอบอาหาร

### อภิปรายผล

ปัจจัยการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 7 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อยมีลำดับดังนี้ ด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย ด้านการเข้าถึงสิทธิต่างๆของผู้สูงอายุ ด้านความต้องการของผู้สูงอายุในการ ด้านการประกันสังคม ด้านการช่วยเหลือสาธารณะและด้านการบริการสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ุ์ สาสัติย์ และคณะ (2552:181-183) และ ศิริพันธ์ุ์ สาสัติย์ และคณะ (2552:255-258) เรื่อง รูปแบบการปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในสถานบริการในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีความสำคัญในระดับมากได้แก่ ด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย ด้านการเข้าถึงสิทธิ เช่นกัน



ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ **โดยรวม**อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การจัดการบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก การจัดให้ความรู้เกี่ยวกับสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก การจัดให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพกายอยู่ในระดับมาก การจัดให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพจิตอยู่ในระดับมาก และการจัดรับบริการด้านกายภาพ อยู่ในระดับมาก

ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย **โดยรวม**อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การรักษาความปลอดภัยในที่พักอยู่ในระดับมาก การรักษาความปลอดภัยในชุมชนอยู่ในระดับมาก การรักษาความปลอดภัยในสังคมอยู่ในระดับมาก การรักษาความปลอดภัยจากภัยพิบัติอยู่ในระดับมาก และการรักษาความปลอดภัยในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก

ด้านการเข้าถึงสิทธิต่างๆของผู้สูงอายุ **โดยรวม**อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การเข้าถึงสิทธิผู้สูงอายุตามกฎหมายอยู่ในระดับมาก การจัดการเข้าถึงสิทธิผู้สูงอายุตามกฎหมายอยู่ในระดับมาก การจัดการเพื่อการดูแลจากหน่วยงานตามสิทธิอยู่ในระดับมาก การจัดการให้ได้รับทราบสิทธิของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

ด้านความต้องการของผู้สูงอายุในการ**โดยรวม**อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การจัดการด้านงานอดิเรกอยู่ในระดับมาก การจัดการด้านสันตนาการอยู่ในระดับมาก การจัดการด้านสังคมอยู่ในระดับมาก การจัดการด้านโอกาสในการแสดงออกอยู่ในระดับมาก การจัดการด้านการเอาใจใส่จากคนรอบข้างอยู่ในระดับมาก และการจัดการด้านทำประโยชน์ให้สังคมอยู่ในระดับมาก

ด้านการประกันสังคม **โดยรวม**อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การจัดการด้านประกันอุบัติเหตุการเดินทางอยู่ในระดับมาก การจัดการด้านประกันรายได้ อยู่ในระดับมาก การจัดการด้านประกันการเจ็บป่วยพิเศษอยู่ในระดับมาก และการจัดการด้านทุพพลภาพ อยู่ในระดับมาก

ด้านการช่วยเหลือสาธารณะ**โดยรวม**อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปน้อยพบว่า การจัดการความสะดวทางขึ้นลงในการเดินทางอยู่ในระดับมาก การจัดการช่วยเหลือภาระค่าเดินทางอยู่ในระดับมาก การจัดช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเข้าสถานพักทางราชการอยู่ในระดับมาก การจัดช่วยเหลือค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลอยู่ในระดับมาก การจัดช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับทางการแพทย์ อยู่ในระดับมาก

ด้านการบริการสังคม**โดยรวม**อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านรวมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดบริการจัดหาอุปกรณ์เพื่อสันตนาการอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดบริการจัดหาสถานที่ศึกษาพัฒนาทักษะอยู่ในระดับมาก และการจัดบริการแนะนำการดูแลสุขภาพอยู่ในระดับมาก



สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับบริการสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า มีลำดับดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเวศม์ สุวรรณระดา และคณะ (2553) เรื่อง ระบบการดูแลระยะยาวเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อวัยสูงอายุ พบการวิจัยสรุปว่า ความต้องการระบบการดูแลผู้สูงอายุประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านความสบายกายอยู่ในระดับมาก ด้านความสบายทางใจอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมทางเศรษฐกิจดีอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพสังคมที่เหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ด้านการได้ใช้ความคิดสติปัญญาดีอยู่ในระดับมาก และการประกันสุขภาพเป็นที่พอใจอยู่ในระดับมาก

ด้านรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า การดูแลผู้สูงอายุยากจนอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การจัดกองทุนสนับสนุนอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเดินทางให้กับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก และการให้ทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า การจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การไปดูแลจัดที่พักอาศัยผู้สูงอายุที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก การจัดบริการครอบครัวอุปการะที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก การดูแลผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับ การจัดการดูแลเรื่องผู้สูงอายุไร้ที่พึ่งที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า โอกาสเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก การจัดแหล่งพบปะสังสรรค์ให้ผู้สูงอายุที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุเสมออยู่ในระดับมาก การมีโอกาสได้รับบริการจากให้การปรึกษาสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก และการรับโอกาสไปทัศนศึกษาสถานนอกสถานที่เสมอ อยู่ในระดับมาก

ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า การพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่าง



ต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก การอำนวยความสะดวกจากหน่วยอาคารสถานที่เสมออยู่ในระดับมาก ความรู้สึกถึงความปลอดภัยจากหน่วยอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และหน่วยอาคารสถานที่จัดการดูแลการเดินทางให้เสมออยู่ในระดับ มาก

ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า บริการเยี่ยมบ้านอย่างเสมออยู่ในระดับมาก การบริการจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชนเสมออยู่ในระดับมาก การสนับสนุนในการสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก การที่ผู้สูงอายุได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมออยู่ในระดับมาก

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุ (กาย จิต เศรษฐกิจ สังคมและปัญญา) ควรเน้นการให้บริการตรวจสุขภาพและเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุมากขึ้น เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับความไม่สะดวกในการเดินทาง และจำนวนครั้งที่ได้รับการบริการ การเน้นการให้บริการตรวจเยี่ยมถึงบ้าน นอกจากจะได้ประโยชน์ในการรักษาสุขภาพทางกาย ยังเป็นการรักษาสุขภาพทางจิตด้วย

2. ด้านความปลอดภัยในที่พักอาศัย ควรมีการจัดตั้งอาสาสมัครคอยดูแลความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวในบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยามวิกาล

3. ด้านที่การเข้าถึงสิทธิต่างๆของผู้สูงอายุ และด้านความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการ เนื่องจากมีผู้ให้ข้อมูลหลักที่ต้องอยู่ที่บ้าน ไม่สะดวกในการเดินทาง และการรับรู้ข่าวสาร จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ได้รับทราบสิทธิในการรักษา ในขณะที่เดียวกันก็สามารถทำการสำรวจหาข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุไปพร้อมกันได้ในคราวเดียว

4. การประกันสังคม การช่วยเหลือสาธารณะ และ การบริการสังคม เห็นว่าควรมีการเพิ่มงบประมาณเพื่อให้การจัดการดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ให้มากขึ้น

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การทดสอบระดับสุขภาวะกายและจิตของผู้สูงอายุ โดยการนำแนวคิดเกี่ยวกับความมีสุขภาวะจิตที่ดีเป็นกรอบในการทดสอบ ทั้งนี้อาจทำการทดสอบเบื้องต้นโดยผ่านกลุ่มอาสาที่ทำการสำรวจห้องที่พร้อมกันได้

2. มีการศึกษาปัจจัยด้านจิตใจที่ส่งผลต่อสุขภาพกายของผู้สูงอายุ ในการวิจัยควรมีการ



เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เพื่ออธิบายถึงผลกระทบและหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยต่างๆ

3. มีการศึกษาเปรียบเทียบ ระดับความสุขของผู้สูงอายุในพื้นที่ต่างๆ ภายใต้สมมติฐานที่ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่อยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันอาจมีผลต่อความสุขและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้ผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดหาพื้นที่สำหรับจัดทำเป็นศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมผู้สูงอายุต่อไป

### บรรณานุกรม

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2557). **ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20)**

**พ.ศ. 2542.** เอกสารวิชาการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2543) **แนวทางการเสริมสร้างความ**

**พร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : กรม

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

ชมพูนุท พรหมภักดี. (สิงหาคม,2556). **การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย (Aging**

**society in Thailand).** บทความวิชาการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,

ปีที่ 3 (ฉบับที่16).

วรวุฒิ สุวรรณระดา. (2553). “อุปสงค์ของบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในเขต

กรุงเทพมหานคร”. **วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ คณะเศรษฐศาสตร์**

**มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

ศิริพันธุ์ สาสัติย์, ทศนา ชูวรรณะปรกรณ์ และเพ็ญจันทร์ เลิศรัตน์. (2552.) **รูปแบบการปฏิบัติการ**

**ดูแล ผู้สูงอายุระยะยาวในสถานบริการในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร : มิสเตอร์

ก๊อบปี่ (ประเทศไทย).

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2552ก). **ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ**

. 2550. นนทบุรี : บริษัท วิกี จำกัด

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553) **รายงานสถิติรายปีประเทศไทย พ.ศ. 2553 (ฉบับพิเศษ).**

กรุงเทพมหานคร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550) **รายงานการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย ปี 2550.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน



Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3<sup>rd</sup> ed). New York:  
Harper and Row Publication.